

DAVID MARK

De mazen van het net

De Fontein

Genade dwingt men niet, ze schenkt zichzelf,
als milde regen valt zij uit de hemel
op aarde neder. Dubbel is haar zegen,
ze zegent hem die geeft, en hem die neemt.

William Shakespeare, *De koopman van Venetië*

Proloog

De oude man kijkt op, en even lijkt het alsof hij door het verkeerde uiteinde van een telescoop staart. De journaliste is veertig jaar van hem verwijderd.

‘Meneer Stein?’

Een warme, tedere hand op zijn knokige knie.

‘Kunt u ons vertellen wat u zich herinnert?’

Het vergt een fysieke inspanning om naar het heden terug te keren.

Hij knippert met zijn ogen.

Blijf erbij met je kop, spreekt hij zichzelf vermanend toe, als een oude man die bang is zijn geheugen te verliezen.

Je bent er nog, zegt hij tegen zichzelf. Je leeft nog.

‘Meneer Stein? Fred?’

Je leeft nog, zegt hij weer tegen zichzelf. Je bent aan boord van het supercontainerschip *Carla*. Zeventig mijl voor de kust van IJsland. Een laatste interview, hier in de kombuis, met de stank van gebakken eetwaren en verbrande koffie, de lucht van diesel en opstuivend zeewater; de diepe basstemmen van ongewassen kerels en de geur van natte wollen kleding.

Zo veel herinneringen...

Hij knippert opnieuw met zijn ogen. Het wordt een gewoonte. Waar blijven de tranen, denkt hij. Dit verdient tranen.

Nu pas ziet hij haar goed. Vooroverzittend op de stoel met de harde rugleuning, net een jockey op een paard. Met de microfoon voor zijn gezicht, als een kleuter die wil dat hij van haar lolly likt.

Hij sluit zijn ogen en het verleden spoelt als een golf over hem heen.

Een moment lang is hij weer dat broekie dat begint aan een dienst van achttien uur, dat een trui aantrekt die stijf staat van het visafval en slijm. Wanneer hij geen haverhout in zijn mond lepelt om zijn maag te vullen, warmt hij zijn handen aan een mok thee. Hij heeft het stervenskoud. Probeert zichzelf ervan te overtuigen dat de handen zijn eigen handen zijn. Hij hoort de stem van de schipper. De urgentie van zijn kreten. Hij zwaait met de haak. De handbijl. Haalt uit naar het ijs. Hakt het los, in stukken die je schedel zouden kunnen inslaan als je niet goed uitkijkt. Hij voelt dat het schip begint te kantelen...

‘Het geluid van de wind,’ zegt hij. Zijn vingers maken in zijn jaszak een kruisje, betuigen hun respect op het gladde, zijdezachte oppervlak van het pakje Benson & Hedges. Het is een oude gewoonte, overgehouden aan een katholieke opvoeding.

‘Kunt u het voor ons beschrijven?’

‘Alsof je in een hutje in een storm zit,’ zegt hij, het ene oog dichtknijpend. ‘De wind kwam van alle kanten. Huilend. Loeiend. Beukend. Het leek wel alsof hij ons te grazen wilde nemen. Ik trilde mee met de wind. Net als zo’n stemvork. Ik voelde het dek onder mijn voeten trillen, en ik bleef stokstijf staan. Kreeg mijn poten niet opgetild.’

Ze knikt naar haar cameraman, waarna ze hem gebaart door te gaan. Deze oude dibbes biedt waar voor zijn geld, met dat pak uit

een liefdadigheidswinkel en die stropdas van de Hull Kingston Rovers, het plaatselijke rugbyteam. Alles bij elkaar houdt hij zich behoorlijk kranig. Hij trotseert de kou beter dan zij. Heeft betere zeebenen, dat moet ze hem nageven. En een sterkere maag. Sinds ze op dit zware weer zijn gestuit, heeft ze amper een maaltijd binnengehouden, en het helpt ook niet dat alleen de vette keuken, bespetterd met etensresten, genoeg ruimte biedt voor haar, haar cameraman en de geluidshengel. En dat noemt zich een supercontainerschip. Het is geen keuken, het is een kombuis, corrigeert ze zichzelf, met de striktheid van een journalist.

‘Vertel verder, meneer Stein.’

‘Als ik eerlijk ben, liefje, waren het de laarzen,’ zegt de oude man, die het hoofd afwendt. ‘De laarzen van mijn vissersmaten. Ik kon ze op het dek horen piepen. Ze maakten een rubberig geluid op het hout. Ik had dat nooit eerder gehoord. In al die acht jaar op de trawlers had ik nooit voetstappen gehoord. Niet boven het rumoer van de motoren en de generatoren. Maar die nacht wel. De wind ging net lang genoeg liggen om de anderen te horen rennen. Aardig van meneer de wind, vind je niet? Vuile ploert. Het was alsof hij eerst op adem moest komen voordat hij de beuk erin gooide. En ik stond daar maar en dacht: ik kan hun laarzen horen. Veertig jaar later is dat wat ik me herinner. Hun verdomde laarzen. Ik kan dat geluid niet meer verdragen. Als het regent blijf ik binnen. Zodra ik een laars op iets nats hoor piepen, kun je me oprapen. Ik wil er niet eens aan denken. Dat was mijn grote angst voor deze tocht. Niet de golven. Niet het rotweer. Maar het geluid van rubberlaarzen op een nat dek en dan het gevoel krijgen alsof het nooit weg is geweest...’

De verslaggeefster knikt begrijpend. Caroline. Ergens in de dertig. Grote houten oorbellen en het kapsel van een negenjarig jochie. Niets bijzonders om te zien, maar zelfverzekerd en heel pienter. Opgemaakt als een nieuwslezeres. Londens accent en

een drietal dure ringen aan haar vingers, met nagels die aan het begin van de tocht prachtig verzorgd waren, maar nu een beetje schilferig en slordig bijgelakt aandoen.

‘Toen stak de wind weer op,’ zegt hij. ‘Het was alsof je in een blikken schuur stond, waar iemand met een cricketbat tegenaan sloeg. Erger dan dat. Alsof je op een startbaan stond met honderd opstijgende vliegtuigen. En toen kwamen de golven op ons af rollen. Het stuivende water bevroor in de lucht, zodat het leek alsof je door miljoenen naalden tegelijk werd gestoken. Mijn gezicht en handen deden allemachtig pijn. Ik dacht dat mijn oren van mijn kop zouden vriezen. Ik was verkleumd. Kon niet opstaan. Kwam geen stap in de richting die ik op wilde. Ik tuimelde gewoon heen en weer over het dek, botste en beukte overal tegenaan. Een flipperballetje, meer was ik niet. Ik stuiterde rond, wachtend tot alles zou ophouden. Ik moet daarbij iets gebroken hebben, dat kan niet anders, maar ik kan me niet herinneren dat het pijn deed. Het was alsof mijn zintuigen het allemaal niet konden bevatten. Dus bleven alleen de kou en het lawaai over. En het gevoel dat de hemel aan flarden werd gescheurd.’

Nu heeft ze haar zin, denkt hij. Ze vindt dit geweldig. En hij is ook best trots op zichzelf. Het is veertig jaar geleden dat hij dit verhaal heeft verteld zonder een glas bier in zijn hand. De mok thee in zijn mollige, blauw dooraderde knuist is inmiddels koud geworden zonder één moment zijn lippen te hebben geraakt.

‘Wanneer kwam het bevel om het schip te verlaten?’

‘Alles verliep heel chaotisch. Het was pikkeduister. Zodra we de rotsen raakten, vielen de lichten uit. Heb je ooit sneeuw en stuifwater in het donker gezien? Het is alsof je in een kapotte televisie bent beland, alleen maar ruis om je heen. En je kunt ook niet rechtop staan. Je weet niet meer welke kant boven is...’

Hij brengt vlug een hand naar zijn wang. Vangt een traan op en kijkt ernaar. De zilte druppel glanst hem vanaf een ruwe, ge-

barsten knokkel beschuldigend toe. Hij heeft zijn eigen tranen in geen jaren gezien. Niet sinds zijn vrouw stierf. Ook toen overvielen ze hem plotseling. Na de begrafenis. Na de wake. Nadat iedereen naar huis was gegaan en hij de borden opruimde en droge korsten en knabbels in de vuilnisbak gooide. De tranen kwamen alsof iemand een sluis had opengezet. Ze stroomden zo lang dat hij er op het laatst om had gelachen, verbaasd over zichzelf, voorovergebogen over het afgewasteiltje, met de gekke gedachte dat er aan weerszijden van zijn neus een kraantje moest zitten, dat de oceaan die hij voor haar had opgegeven uit hem weglekte.

‘Meneer Stein...’

‘Zullen we het daarbij laten, moppie? Even pauze. Goed?’ Zijn stem klinkt nog steeds schor, doordrenkt van sigarettenrook en bitter bier. Maar hij lijkt opeens te beven. Te beven in zijn pak met glanzende mouwen en versleten knieën. Zweten doet hij ook.

Caroline lijkt op het punt te protesteren. Hem erop te wijzen dat dit juist de reden is waarom ze hier zijn. Dat het tonen van emoties de kijkers laat zien hoezeer dit hem heeft aangegrepen. Maar ze legt zichzelf het zwijgen op, want ze wil niet overkomen als iemand die een man van drieënzestig opdraagt te huilen als een klein kind voor de camera.

‘Morgen, schat. Na de dinges.’

‘Oké dan.’ Ze geeft haar cameraman te kennen dat hij moet stoppen met filmen. ‘U weet wat er morgen gaat gebeuren?’

‘Je praat mij er vast wel doorheen.’

‘De kapitein is ermee akkoord gegaan ons een uur te geven op de plaats waar jullie zijn gezonken. We zullen snel moeten zijn, en het weer wordt niet veel soeps, maar we hebben tijd voor de ceremonie. Goed warm aankleden, hè? Zoals gezegd, er is een eenvoudige krans en een gedenkplaat. Wij zullen u filmen terwijl u ze overboord laat glijden.’

‘Prima, liefde,’ zegt hij, maar het klinkt niet als zijn eigen stem. Het is een piepend geluid. Als de rubberzool van een laars op nat hout.

Meteen voelt hij weer die benauwdheid op zijn borst. Hij werpt haar de beste grootvaderlijke glimlach toe die hij in zich heeft en wenst haar welterusten. Moeizaam verheft hij zich van zijn harde stoel, waarbij hij het protest van zijn knieën negeert, en zet drie wankele stappen naar de open deur. Hij sleept zichzelf de smalle gang in en loopt, sneller dan hij in jaren heeft gedaan, richting het dek. Een van de bemanningsleden komt van de andere kant. Hij knikt glimlachend en spreidt zich als een zeester tegen de wand om de oudere man te laten passeren. De man grijnst en mompelt iets in het IJslands, maar Fred kan niet de kracht vinden zich een taal te herinneren die hij decennialang nauwelijks heeft gesproken. Het geluid dat hij maakt in het voorbijgaan van de man, gekleed in een oranje overall, is weinig meer dan een gorgelend kuchje.

Hij krijgt geen lucht. Voelt een pijscheut in zijn arm, die door zijn schouders trekt.

Kuchend en naar adem happend glibbert hij het dek op als een vis uit een trawl-net, waar hij met dichtgeknepen ogen zijn longen volzuigt met de ijskoude stormlucht.

Het dek ligt er verlaten bij. Achter hem staat de door mensen vervaardigde berg van vrachtcontainers, die door dit supercontainerschip over drie dagen aan land worden gezet. Bij de boeg ziet hij de vierkantjes geel licht van de brug. Halogeenlampen werpen bleke lichtcirkels op het rubberig groene oppervlak van het dek.

Hij staart naar het water. Vraagt zich af hoe zijn scheepsmaten er nu uitzien. Zouden hun skeletten nog intact zijn? Of hebben de woelige baren ze uit elkaar getrokken en door elkaar gehuseld? Hij vraagt zich af of de benen van Georgie Blanchard in de

clinch liggen met die van Archie Cartwright. Die twee konden nooit goed met elkaar overweg.

Hij stelt zich voor hoe zijn eigen lijk eruit zou hebben gezien.

Laat het hoofd hangen als hij bedenkt dat hij veertig gestolen jaren verloren heeft laten gaan.

Hij reikt in zijn jaszak en haalt zijn sigaretten eruit. Het is jaren geleden dat hij een lucifer moest aansteken bij windkracht vijf, maar hij herinnert zich de kunst om het vlammetje met een gekromde palm te beschermen en snel een diepe teug sigarettenrook te nemen. Hij leunt met zijn rug tegen het dolboord, kijkt om zich heen en probeert zijn geest te kalmeren. Kijkt naar de rafelige duimnagel van de maan, die als een zeis neerkomt in een kussen van wolken. Kijkt naar de witte rimpels op de zwarte zee, waar het vrachtschip zich door de diepe wateren klieft.

Waarom jij, Fred? Waarom heb jij het overleefd en zij niet? Waarom –

Fred krijgt nooit de kans om die gedachte af te maken. Om zijn sigaret op te roken. Om de krans te leggen en de gedenkplaat te laten zakken, en vaarwel te zeggen tegen de achttien bemanningsleden die nooit levend terugkwamen.

Even voelt het alsof het schip aan de grond loopt. Hij wordt voorover geworpen en raakt het dolboord met een klap die alle lucht uit zijn longen en één versplinterde rib door zijn borst drijft. Er sproeit bloed over zijn lippen en zijn benen zakken onder hem weg. Hij glibbert omlaag op zijn knieën, waarna zijn handen wegglijden op het natte dek en hij plat op zijn buik valt. Als hij tegen de grond slaat, breekt de ribsplinter af en schiet een helrode pijn door hem heen, die zijn verdoofde geest lang genoeg op scherp zet om hem de ogen te doen openen.

Hij probeert overeind te komen. Om hulp te roepen.

En dan wordt hij opgeschept door sterke armen, als een flen-

tertje kabeljauwfilet op een hete visschep. Heel even, één seconde, kijkt hij zijn belager in de ogen.

Dan voelt hij zichzelf vliegen. Snel en onelegant vallen. Koude lucht suist langs hem heen. De wind loeit in zijn oren. Het zee-water spat tegen zijn rug.

Plof.

Een bottenbrekende, adembenemende klap op het dek van een kleine houten boot, dansend op water met de kleur van donker bier.

Beetje bij pijnlijk beetje opent hij zijn ogen en versuft vangt hij een glimp op van het verdwijnende schip. Voelt het deinen en wiegen van een te kleine reddingsboot op een reusachtige oceaan.

Hij is te moe om zijn herinneringen in beelden om te zetten, maar als de kou hem omhult en de maan lijkt te doven, herinnert hij zich vaag dat dit hem vertrouwd voorkomt.

Dat hij dit eerder heeft gedaan.

DEEL EEN

I

14.14 uur, Holy Trinity Square. Twee weken voor Kerstmis.

Er hangt sneeuw in de lucht. Het is te ruiken. Het is te proeven. Die scherpe metaalsmaak; het tintelende gevoel achter in de keel. Frisse menthol. Bijna iets van koper.

McAvoy haalt diep adem. Vult zijn hele lijf met die koele, rijke Yorkshire-lucht, doordrongen van het ziltige stuifwater aan de kust; de rook van olieraffinaderijen; de gebrande cacao uit de chocoladefabriek; de penetrante geur van veevoer dat vanochtend door een groot containerschip in de havens is gelost; de sigaretten- en bakluchtjes van een volk in verval, en een stad die op zijn gat ligt.

Hier.

In Hull.

Zijn thuis.

McAvoy blikt omhoog naar de hemel, waar wolkenlinten in flarden uiteendrijven.

Koud als het graf.

Hij speurt naar de zon. Zwiept zijn hoofd heen en weer, op zoek naar de bron van het heldere, waterige licht dat het markt-

plein overspoelt en de ruiten van de eetcafés en pubs rondom dit drukke plein laat blinken. Met een glimlach ontdekt hij uiteindelijk de zon, veilig achter de kerk, vastgenageld aan de hemel als een koperen plaquette. Aan het zicht onttrokken door de hoge torenspits met zijn mantel van zeildoek en steigers.

‘Nog een keer, papa. Nog een keer.’

McAvoy kijkt omlaag. Trekt een gezicht naar zijn zoontje. ‘Sorry. Papa zat met zijn gedachten heel ergens anders.’ Hij tilt de vork op en stopt nog een stuk chocoladecake in de opengesperde, glimlachende mond van de jongen. Ziet hem kauwen en slikken, waarna de mond weer opengaat, net als een babyvogeltje dat wacht op een worm.

‘Dat ben je,’ zegt McAvoy lachend, wanneer het bij hem opkomt dat Finlay die beschrijving wel grappig zal vinden. ‘Een babyvogeltje dat om wormen vraagt.’

‘Twiet-twiet.’ Finlay fladdert schaterend met zijn armen. ‘Meer wormen.’

McAvoy lacht en terwijl hij de laatste cake van het schoteltje schraapt, buigt hij zich voorover en kust de jongen op het hoofd. Fin draagt een warme ijsmuts en een fleece jack, zodat McAvoy de heerlijke geur van zijn zoons pasgewassen haar wordt ontzegd. Het liefst zou hij de muts eraf grissen om de geur op te snuiven van vers gemaaid gras en honingraat die hij met het wilde rode haar van de jongen associeert. Maar het is hier – op het terras van de trendy koffiebar, met de zilverkleurige tafels en metalen stoelen – veel te koud, dus kietelt hij het joch alleen onder de kin en geniet van zijn glimlach.

‘Wanneer komt mama terug?’ vraagt de jongen, die zijn gezicht afveegt met het hoekje van een papieren servet en zijn lippen aflikt met een tong die onder de chocolade zit.

‘Duurt niet lang meer,’ antwoordt McAvoy, terwijl hij instinctief op zijn horloge kijkt. ‘Ze koopt cadeautjes voor papa.’

‘Cadeautjes? Waarom?’

‘Omdat ik braaf ben geweest.’

‘Net als ik?’

‘Net als jij.’

McAvoy leunt voorover.

‘Ik ben echt heel braaf geweest,’ verklaart Finlay. ‘Ik krijg een heleboel cadeaus van de Kerstman. Een hele-, hele-, heleboel.’

McAvoy glimlacht. Zijn zoon heeft gelijk. Over twee weken ligt er met kerst onder de rode slingers en zilveren takken van de kunstboom een maandsalaris aan cadeaus op Fin te wachten, met strikken en linten en al. De halve woonkamer van hun onopvallende, twee-onder-een-kapnieuwbouwhuis ten noorden van de stad zal bedolven worden onder de voetballen, kleren en worstelfiguurtjes. Ze zijn al in juni begonnen met de kerstinkopen, net voordat Roisin ontdekte dat ze weer in verwachting was. Het geld dat ze hebben uitgegeven, kunnen ze eigenlijk niet missen. Nog niet eens de helft, gezien de kosten die het nieuwe jaar met zich meebrengt. Maar hij weet hoeveel kerst voor Roisin betekent, dus heeft hij zijn creditcard flink laten wapperen om haar te geven wat ze verdient. Op kerstochtend zal ze in haar eigen sok een platina ketting met granaatsteentjes vinden. Een rode leren jas voor wanneer ze haar zwangerschapspondjes weer kwijtraakt. Dvd’s van *Sex and the City*. Kaartjes voor het UB40-concert in Delamere Forest in maart. Ze zal gillettjes slaken en de geluidjes maken waar hij zo van houdt. Naar de spiegel rennen om de jas over haar flodderige T-shirt en opbollende, zwangere buik aan te trekken. Haar mooie, fijne gezichtje in glimlachen plooiën en hem daarna overstelpen met kussen als ze vergeet dat het een feestdag is voor kinderen en hun zoontje zijn eerste cadeau nog moet uitpakken.

McAvoy voelt opeens iets trillen naast zijn borst en haalt de twee slanke mobieltjes uit zijn binnenzak. Enigszins teleurge-

steld beseft hij dat het geluid afkomstig is van zijn privételefoon. Een sms'je van Roisin. *Ik heb iets voor je gekocht wat je echt geweldig gaat vinden... Xxxx.* Hij glimlacht. Stuurt haar een hoop kusjes terug. Hoort de stem van zijn vader, die hem een watje noemt. Haalt zijn schouders erover op.

'Je moeder is een mallerd,' zegt hij tegen Fin, en de jongen knikt ernstig. 'Zo is het,' gaat hij verder. 'Een mallerd.'

Alleen al de gedachte aan zijn vrouw doet hem glimlachen. Hij heeft horen zeggen dat je bij ware liefde meer om een ander geeft dan om jezelf. McAvoy verwerpt die gedachte. Hij geeft meer om wie dan ook dan om zichzelf. Hij zou zijn leven geven voor een vreemde. Zijn liefde voor Roisin is net zo volmaakt en bovenaards als zijzelf. Teder, hartstochtelijk, trouw, onbevreesd... Ze houdt zijn hart veilig in bewaring.

McAvoy staart een tijdje voor zich uit. Kijkt naar de kerk. Hij is er een paar keer binnen geweest. In de vijf jaar dat hij nu in Hull woont, heeft hij bijna alle belangrijke gebouwen van de stad wel een keer vanbinnen gezien. Hij en Roisin hebben hier ooit een concert bijgewoond, een optreden van een uur van de Kölner Philharmonie uit Keulen. Het deed hem weinig, maar zijn vrouw was tot tranen toe geroerd. Hij las wat in het programmaboekje en klapte op de juiste momenten, alle informatie in zich opzuiwend als een uitgedroogde spons. Af en toe tilde hij zijn hoofd lang genoeg op om naar Roisin te kijken, gekleed in een spijkerjack met sjaal, de ogen wijd open terwijl ze zich verloor in de opzweepende strijkersklanken die spookachtig en majestueus weerkaatsten vanaf de hoge plafonds en gewelfde pilaren van de kerk.

Als er plotseling een merkwaardige stilte valt in het rumoer van winkelende voorbijgangers en het naburige verkeer, hoort McAvoy een koorknaapje zingen. De ijle tonen zweven over het plein en het lied weeft zich tussen de voetgangers door als een draad op een weefgetouw, doet mensen omkijken, benen trager

lopen en gesprekken verstommen. Het is een hartverwarmend kerstmoment. McAvoy ziet mensen glimlachen. Ziet monden opengaan om klinkers van vreugde en aanmoediging te vormen.

Even is McAvoy geneigd om zijn zoon mee naar binnen te nemen. Om achter in de kerk te glippen en naar de dienst te luisteren. Om ‘Once in Royal David’s City’ hand in hand met zijn zoontje mee te zingen en het kaarslicht over de kerkmuren te zien flikkeren. Eerder, toen ze na hun bestelling bij de kassa van de koffiebar opkeken, stond Fin gebiologeerd te kijken naar de staart van de processie met koorknappen en geestelijken die door de grote, met ijzer beslagen dubbele deur in de mond van de kerk verdween. Beschaamd om zijn eigen onkunde was McAvoy niet in staat de betekenis van de verschillende gewaden uit te leggen, maar de kleuren brachten Fin in vervoering. ‘Waarom zijn er jongens en meisjes?’ vroeg hij, wijzend naar de koorzangers in hun wijde rode toga’s met witte plooiakraag. McAvoy moest het antwoord schuldig blijven. Hij is katholiek opgevoed. Heeft nooit de moeite genomen om zich te verdiepen in de verschillende betekenissen van de kostuums die de Anglicaanse Kerk voorschrijft.

McAvoy neemt zich voor om die onwetendheid te verhelpen en keert zijn hoofd in de richting vanwaar hij Roisin verwacht. Hij kan haar niet ontdekken tussen het winkelpubliek, dat voorzichtig rondloopt over de gladde kinderkopjes in het historisch hart van de stad. Als dit een van de naburige steden – York of Lincoln – was geweest, zou het hier op straat wemelen van de toeristen. Maar dit is Hull. De laatste halte voor de zee, op de route naar nergens, en het brokkelt af waar je bijstaat.

Weer de trilling bij zijn hart. Het zoeken naar de mobieltjes. Ditmaal is het zijn werktelefoon. De diensttelefoon. Zijn maag trekt samen als hij opneemt.

‘Brigadier-rechercheur McAvoy. Eenheid Zware Georgani-

seerde Criminaliteit.’ Het geeft nog steeds een kick om dat te zeggen.

‘Al goed, Brig. Ik meld me alleen maar.’ Het is Helen Tremberg, een lange, ernstige rechercheur, die een paar maanden eerder van Grimsby’s uniformdienst naar de recherche in Hull is overgeplaatst.

‘Uitstekend. Hoe staan we ervoor?’

‘Een stille dienst, gezien de tijd van het jaar. City speelt dit weekend een uitwedstrijd, dus allemaal niet veel bijzonders. Een knokpartijtje bij Beverley Road, maar niemand wil er werk van maken. Een familiefeest dat een beetje uit de hand is gelopen. O ja, de commissaris vroeg of je hem wilde bellen als je even tijd hebt.’

‘Echt waar?’ McAvoy probeert de piep uit zijn stem te houden. ‘Enig idee waarom?’

‘O, het is vast niets om je druk over te maken. Hij wou je om een gunst vragen. Geen geraas of getier. Hij nam geen onvertoegen woord in de mond.’

Ze moeten er allebei even om lachen. De commissaris is geen intimiderend heerschap. De magere, kwieke en zacht sprekende man lijkt meer op een boekhouder dan op een boevenvanger; zijn opvallendste bijdrage aan het plaatselijke korps is de introductie van een ‘datasharing intranetmatrix’ geweest en een memootje dat iedereen waarschuwde geen grove taal te gebruiken tijdens het bezoek van prinses Anne aan het bureau op Priory Road.

‘Oké. Dus niets dringends?’

‘Sorry, Brig. Ik had je normaal gesproken niet eens gebeld, maar je vroeg me om je op de hoogte te houden...’

‘Nee, natuurlijk. Daar heb je goed aan gedaan.’

Zuchtend verbreekt McAvoy de verbinding. Zijn directe chef, hoofdinspecteur Trish Pharaoh, is dit weekend op cursus. De twee andere inspecteurs op het bureau hebben allebei geen dienst.

Mocht er iets belangrijks gebeuren, dan is hij de hoogste in rang, degene die de teugels in handen moet nemen. Hij voelt het vertrouwde schuldgevoel opkomen wanneer hij stiekem hoopt op een samenloop van omstandigheden die een arme ziel tegenslag en narigheid gaat bezorgen, maar hij weet ook dat het onvermijdelijk is. Er zal een volgend slachtoffer vallen. Zoals er ook sneeuw gaat vallen. Het is alleen de vraag waar en hoe.

Er verschijnt een serveerster, haar blote onderarmen onder het kippenvel. Ze fronsd vriendelijk naar McAvoy en zijn zoon. ‘Julie lijken wel gek,’ zegt ze, terwijl ze overdreven rilt.

‘Ik ben niet gek,’ zegt Fin verontwaardigd. ‘Je bent zelf gek.’

McAvoy kijkt glimlachend omlaag naar zijn zoon, maar spreekt hem vermanend toe om hem te leren niet onbeleefd te zijn tegen grote mensen. ‘Het is een prachtige dag,’ zegt hij tegen de serveerster, die een zwarte rok en een T-shirt draagt en zo te zien begin dertig is.

‘Ze hebben sneeuw voorspeld,’ zegt ze terwijl ze de tafel afruimt – de resten van de chocoladecake, het glas limonade, de mok warme chocolademelk die McAvoy in drie gloeiend hete, verrukkelijke teugen heeft opgedronken.

‘Vandaag hier en daar een bui. Veel meer zal het niet zijn. Misschien over een dag of twee. Dan kan het flink gaan sneeuwen. Minstens een paar centimeter.’

De serveerster neemt hem in zich op. Bekijkt deze klerkast van een kerel in double-breasted designerjas. Knappe man, zelfs met het weerbarstige haar en brede boerengelaat. Ze schat dat hij met gemak de een meter vijfennegentig haalt, maar zijn bewegingen en gebaren hebben iets zachtmoedigs, alsof zijn eigen omvang hem schrik aanjaagt en hij constant bang is iets te breken wat fragieler is dan hijzelf. Ze kan zijn accent niet nauwkeuriger duiden dan ‘bekakt’ en ‘Schots’.

‘Ben je soms een weerman?’ vraagt ze glimlachend.

‘Ik ben opgegroeid op het platteland,’ antwoordt hij. ‘Dan krijg je er een neus voor.’

Ze grijnst naar Fin en knikt naar zijn vader. ‘Is dat zo? Kan je pa het weer voorspellen met zijn neus?’

Fin kijkt de serveerster onbewogen aan. ‘We wachten op mama,’ zegt hij.

‘O ja? En waar is mama?’

‘Cadeautjes kopen voor papa.’

‘Ben je zo’n brave jongen geweest?’ vraagt ze aan McAvoy op een flirterige toon. Haar blik dwaalt nog even over zijn goed gespierde lichaam, zijn stierennek en zijn ronde gezicht met de hoekige kaken, waarop ze, in dit licht, vaag de strepen van littekens meent te zien.

McAvoy glimlacht. ‘Ik doe mijn best,’ zegt hij bedeesd.

De serveerster werpt hem een laatste grijnsje toe en haast zich dan terug naar binnen.

McAvoy haalt opgelucht adem. Hij ploft Fin terug op zijn eigen stoel en diept een tekenblok en een doos kleurkrijt op uit de leren tas bij zijn voeten. ‘Een mannentas’, zei Roisin toen ze hem die een paar maanden geleden cadeau gaf, samen met de designerjas en drie dure pakken. ‘Geloof me nou,’ zei ze, terwijl ze zijn oude, glanzend zwarte pantalon omlaag trok en zijn waterdichte windjack uit zijn hand sleurde. ‘Probeer het. Laat me je gewoon een tijdje aankleden.’

Hij was gezwicht. Liet zich door haar aankleden. Droeg de mannentas. Raakte gewend aan de jas, die niet alleen warm was en de regen tegenhield, maar hem ook heel wat vileine opmerkingen over zijn woeste rode haar bespaarde.

Toen hij volhield dat kleren niet de man maken, zei ze: ‘Wanneer mensen je tegenkomen, moeten ze iemand zien om wie je niet heen kunt. Iemand met zelfvertrouwen. Iemand met stijl. Je bent Columbo toch niet? Je kleedt je gewoon slordig.’

En zo werd rechercheur Aector McAvoy een *fashion victim*. Die maandagochtend op het bureau begroetten zijn collega's hem met luid gejoel, floten hem na en zongen de herkenningmelodie van *Rawhide*. Het waren voor de verandering goedaardige plagerijen. 'Je bent altijd al een vervaarlijk uitzierende sodemieter geweest,' zei rechercheur Ben Nielsen, leunend tegen de muur van het cellenblok terwijl ze stonden te wachten tot een inbraakverdachte uit een cel werd gehaald. 'En nu sta je dreigend met een handtas in de deuropening. De arme drommels zullen niet weten of je ze gaat neerschieten of ze billenkoek gaat geven. Het brengt ze in verwarring. Niets meer aan doen.'

McAvoy mag Nielsen. Hij is een van het zestal nieuwe gezichten die een halfjaar geleden door de korpsleiding zijn aangeworven, in een poging de stank van de slechte oude tijd te verdrijven. Het tijdperk dat McAvoy's reputatie heeft gemaakt en gekraakt. Hij is de smeris die een hoofdinspecteur zijn baan heeft gekost. Die een intern onderzoek op gang bracht dat een corrupt rechteam naar de vier windstreken verstrooide, terwijl hij zelf de dans ontsprong zonder een smet op zijn staat van dienst. Hij is de smeris die Doug Roper onderuit heeft gehaald; de smeris die bijna omkwam in de bossen onder de Humber Bridge, door toedoen van een man wiens misdaden nooit in de openbaarheid zullen komen en alleen bekend zijn bij de paar politiemensen die zijn gezicht nog deskundiger hebben gehecht dan de artsen in het Hull Royal. Hij is de smeris die het aanbod van een overplaatsing naar een gemoedelijk dorpsbureau van de hand wees. Die nu in een team zit dat hem niet vertrouwt, werkt voor een baas die hem niet waardeert, en probeert op te gaan in de achtergrond terwijl hij een tas van Samsonite rondzeult met verstelbare schouderbanden en, godbetert, waterbestendige opbergvakken...

Pharaoh moest meteen vol aan de bak. In de nasleep van het

vertrek van Doug Roper besloot de hoofdcommissaris dat het oude team van de slechte jongens een elite-eenheid moest worden, gespecialiseerd in zware criminaliteit. Een aparte eenheid binnen het grotere lichaam van de recherche, geleid door een ervaren, betrouwbare rot in het vak en bemand door de beste agenten uit de regio Humberside. Niemand had verwacht dat de baan naar Trish Pharaoh zou gaan, de brutale, vastberaden ex-cuustruus van de overkant van de Humber. Inspecteur Colin Ray was door de bookmakers getipt als de grote favoriet voor promotie, met zijn protegee Sharon Archer als zijn rechterhand. Maar Trish Pharaoh werd persoonlijk door de hoofdcommissaris gekozen, die iets opzienbarends nodig had voor in een persbericht. Hij liet haar overkomen uit Grimsby en droeg haar op de nodige deining te veroorzaken. Ray en Archer werden het team binnengehaald als plaatsvervangers van Pharaoh, een rol die ze geen van beiden van harte op zich namen. Het gerucht ging dat de korpsleiding hun op de eerste dag had verteld dat hun nieuwe chef niet meer was dan een strovrouw – een bliksemafleider voor wanneer de vlam in de pan sloeg. En dat zij tweeën eigenlijk de leiders van de eenheid waren. Pharaoh dacht daar heel anders over; zag een kans om iets bijzonders op te bouwen en begon haar team samen te stellen. Maar voor elke politieagent die zij rekruteerde, haalde Ray een van zijn eigen mensen erbij. De eenheid werd al snel beheerst door intriges en gekonkel tussen Rays veteranen aan de ene kant en Pharaohs meer vooruitstrevende, zorgvuldig uitgekozen specialisten aan de andere kant.

McAvoy behoort tot geen van beide kampen. Volgens zijn visitekaartje werkt hij voor de Eenheid Zwarte Georganiseerde Criminaliteit, maar hij is niemands lievelingetje. Hij heeft de overplaatsing zelf aangevraagd. Al zijn krediet bij de hoge omes ervoor opgebruikt. Hij is de eenheid binnengeloodst als een stil

bedankje omdat hij onder diensttijd bijna zijn leven heeft gegeven voor iets waar niemand hem om had gevraagd.

In werkelijkheid houdt hij het midden tussen een ambassadeur en een mascotte; een intellectueel, welbespraakt, fysiek impone- rend symbool van de heerlijke nieuwe wereld van het Humber- side-politiekorps – geknipt voor het houden van praatjes op het Vrouweninstituut en lokale scholen. En een grote aanwinst wan- neer de eindejaarsverslagen over de nieuwe softwarevereisten moeten worden samengesteld.

‘Wat gebeurt er, papa?’

Terwijl McAvoy over het plein staart, wordt de geur van sneeuw opeens sterker. Hij heeft horen zeggen dat het te koud kan zijn om te sneeuwen, maar zijn jeugd in de harde, meedogenloze greep van de Westelijke Hooglanden heeft hem geleerd dat het nooit te koud is voor sneeuwvlokken. De plotselinge daling in tempera- tuur maakt de grond hard. Voorkomt dat de sneeuw blijft liggen. Zorgt ervoor dat de wind terugkaatst. Veroorzaakt een sneeuw- storm die zijn jonge ogen verblindt en zijn vingers verandert in blauwe ijspegels...

Achter in zijn keel proeft hij weer dat vleugje metaal, en even verbaast hij zich over de wonderlijke overeenkomst tussen het aroma van een weersverandering en de scherpe, bittere smaak van bloed.

Dan hoort hij het gegil. Luid. Snepend. Meerstemmig. Dit is geen dronken pretgilletje van een meisje dat wordt gekieteld door een vriendje of achternagezeten door een gabber. Dit is pure doodsangst.

McAvoy keert zijn hoofd met een ruk om, in de richting van het geluid. Alle beweging op het plein valt plotseling stil, alsof de mannen, vrouwen en gezinnetjes op het oppervlak hebben rond- gedraaid als ballerina’s op een speeldoos, die nu abrupt, onelegant, tot stilstand komt.

Hij staat op, bevrijdt zijn lichaam van onder de krappe tafel, en staart de mond van de kerk in. Hij doet twee stappen en merkt dat de tafelpoten zijn brede schenen nog steeds in de weg zitten. Hij haalt uit. Schopt de tafel tegen de grond. Zet het op een rennen.

McAvoy sprint het plein over en ziet aan alle kanten mensen weer in beweging komen. ‘Achteruit iedereen,’ roept hij, gebarend met zijn armen als nieuwsgierige shoppers naar de Holy Trinity beginnen te lopen. Zijn ademhaling wordt oppervlakkig als de adrenaline door zijn aderen begint te stromen. Hij voelt het bloed naar zijn wangen stijgen. Pas als hij door het open metalen hek is gerend, de schaduw van de dubbele deur in, denkt hij aan zijn zoon.

Hij houdt in als een kreupel paard, overhoopliggend met zijn armen en benen, een en al buitelende ledematen. Hij kijkt terug over het plein. Ziet een vierjarig jochie voor een omgevallen tafel zitten, de mond opengesperd, huilend om zijn vader.

Een moment lang staat hij in tweestrijd. Totaal verlamd door twijfel.

Uit de kerkdeur duikt plots een gedaante op. In het zwart gekleed, van top tot teen.

Er klinken nieuwe gillen terwijl deze schim uit de geopende muil van het Huis van God tevoorschijn springt, met in de linkerhand een flits van zilver, een heft bevlekt met bloed, een vochtige plek op de borst...

McAvoy krijgt geen tijd om zich te verdedigen. Hij ziet dat het lemmet wordt geheven. Neerkomt. En dan ligt hij op zijn rug, starend naar de donker wordende lucht, hoort rennende voetstappen. Sirenes in de verte. Een stem. Voelt handen die hem betasten.

‘Het komt wel goed. Blijf bij me. Blijf bij me, jongen.’

En krassender, scherper, als een dikke zwarte potloodstreep door

schaduw- en grijstinten, nog een stem, vervuld van ontzetting...

‘Hij heeft haar vermoord. Ze is dood. Ze is dood!’

Met wijd open ogen starend naar de hemel ziet hij als eerste dat het begint te sneeuwen.

Lees verder in *De mazen van het net*

Voor mijn grootouders.
Geweldige verhalenvertellers, allemaal.

Eerste druk april 2014

Oorspronkelijke titel *Dark Winter*

Oorspronkelijke uitgever Quercus, Londen

Copyright © 2012 by David Mark

The moral right of David Mark to be identified as the author of this work has been asserted in accordance with the Copyright, Designs and

Patents Act 1988

Copyright © 2014 voor deze uitgave Uitgeverij De Fontein, Utrecht

Vertaling Gert-Jan Kramer

Omslagontwerp De Weijer Design BNO

Omslagillustratie Julian Calverley/Corbis/Hollandse Hoogte

Opmaak binnenwerk ZetSpiegel, Best

ISBN 978 90 261 3439 5

ISBN e-book 978 90 261 3440 1

NUR 332

www.uitgeverijdefontein.nl

Alle personen in dit boek zijn door de auteur bedacht. Enige gelijkenis met bestaande – overleden of nog in leven zijnde – personen berust op puur toeval.

Alle rechten voorbehouden. Niets uit deze uitgave mag worden veelevoudigd en/of openbaar gemaakt door middel van druk, fotokopie, microfilm, elektronisch, door geluidsopname- of weergaveapparatuur, of op enige andere wijze, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever.